

Vorbereide tekst voor de verkondiging op 14 juni 2020 in de Dorpskerk Zoeterwoude

Bijbeltekst voor de verkondiging: Mattheüs 9:35-10:15

Gemeente van Christus,

INLEIDING: *een goede leerling wil op zijn leraar lijken*

*Verhaal van Gre, een voorbeeld uit mijn leven.

-> Door haar open en warme houding is ze voor mij een voorbeeld geworden. Een voorbeeld hoeveel je mensen kunt geven met wat je uitstraalt.

Zo zou ik ook graag willen zijn.

En dat is werk in uitvoering. Ik zie dat als een blijvend leerproces.

Maar, ... een goede leerling wil graag op zijn leraar lijken!

Daar begint het mee. Als je iemand alleen maar bewondert dan verandert er weinig. Maar als je iets van iemand wilt leren, en heel graag op ze wil lijken dan is de kans groot dat je eigen houding of gedrag verandert.

Zo verandert de wereld! Doordat de grote figuren in de geschiedenis de voorvechters voor vrede, waarheid of rechtvaardigheid, niet alleen bewonderd worden. Maar dat mensen ook op hen willen lijken: dat we vredelievend willen zijn als moeder Theresa, willen strijden voor de waarheid en voor gelijkheid als Nelson Mandela, of vechten voor de rechten van mensen die om hun huidskleur worden weggezet, als Martin Luther King. Dan verandert de samenleving.

A. MET HET OOG OP JEZUS, Jezus ziet mensen afgemat zijn

Een goede leerling wil graag op zijn leraar lijken.

Die uitspraak doet Jezus als hij zijn leerlingen op weg stuurt om mensen van God te vertellen. Jezus zegt deze woorden tegen zijn leerlingen in dezelfde toespraak waar wij het begin van hebben gelezen.

Hij wil niet bewonderd worden. Hij wil dat mensen doen als hij, zoals hem dat door God is ingegeven.

Welk voorbeeld stelt Jezus?

Als schapen zonder herder...

De leerlingen hebben veel met Jezus meegemaakt, sommigen zijn er al vanaf het begin van zijn openbare optreden bij. Als Jezus reist door Galilea.

Onderweg ontmoet Jezus mensen.

Hij ontmoet een man die niet kan lopen.
Hij komt in contact met mensen die slecht over hem denken.
Hij eet samen met een man die anderen geld aftroegelt om zelf rijker te worden.
Hij komt gelovigen tegen die kritiek hebben op hem omdat hij en zijn leerlingen niet vasten.
Hij spreekt een vader die zijn dochter zag sterven.
Hij raakt een vrouw aan die al heel lang ziek is.
Hij hoort hoe twee blinde mensen om hulp roepen.
En er komt een man bij hem die last heeft van een kwade geest.

Vlak voor hij de leerlingen erop uitstuurt, ziet hij al deze mensen voor zich, met hun verhalen en hun zorgen. Hij ziet een menigte mensen voor zich die vermoeid zijn en afgemat. (...)

Hij ziet, zegt de bijbeltekst, hoe de mensen zijn 'als schapen zonder herder'. Oftewel, hoe ze zorg nodig hebben. En hoe ze doelloos zijn in hun leven.

En in het bijbelverhaal staat hoe Jezus ondanks alle tegenstand die hij ook ontmoet, de mensen die hulp nodig hebben, helpt.
Dat is het voorbeeld dat Jezus stelt.

Jezus helpt de mensen die hij ontmoet, omdat hij ziet hoe vermoeid en afgemat ze zijn...
Die vermoeidheid is de wereld nog niet uit:

Hoe machteloos we staan tegenover de beperkingen die ons worden opgelegd, maakt vermoeid.
Moe van de Coronacrisis.

En ik voelde vermoeidheid over me komen door het nieuws van George Floyd, een man in Amerika, die door politiegeweld om het leven is gekomen, zonder goede reden. Vermoeidheid, omdat het geen incident op zich is. Het heeft een stroom van persoonlijke verhalen losgemaakt van mensen in Nederland, die op grond van afkomst worden uitgescholden, gewantrouwd, gediscrimineerd.
Racisme zit in de wereld. Het zit in ons land. Hoe onbarmhartig is de wereld.

Jezus ziet hoe mensen Gods nieuwe wereld nodig hebben, een wereld waarin barmhartigheid is.

En hij ziet dat er zoveel meer hulp nodig is dan hij alleen kan geven. Daarom stuurt hij zijn leerlingen erop uit om te helpen.

B. MET HET OOG OP DE APOSTELN, zij mogen op Jezus lijken

Een goede leerling wil op zijn leraar lijken.

Jezus vraagt zijn leerlingen om hetzelfde te doen als wat hij deed.

De overeenkomsten

Jezus begon met zijn werk in Galilea, het noorden van Palestina.

Jezus verkondigde het nieuws dat Gods nieuwe wereld dichtbij is.

Jezus maakte zieke mensen beter, maakte dode mensen levend, en joeg kwade geesten weg.

En hij vraagt zijn leerlingen hetzelfde te doen:

Dezelfde route te nemen – te beginnen bij de mensen in Galilea, die in de God van Israël geloofden.

Dezelfde boodschap te vertellen: dat Gods nieuwe wereld dichtbij is.

En dezelfde daden te doen: van genezing en uitdrijven van kwaad.

Jezus vraagt zijn leerlingen om precies hetzelfde te doen als hij, die zo dicht bij God leeft! Zo, ineens krijgen ze hun bevoegdheid. Ga op weg en doe als de Zoon van God. Dat zet me wel even stil. Daar moet ik even bij nadenken, of eigenlijk is het meer een moment van verwondering. De leraar, Jezus, stelt niet alleen een heel bijzonder voorbeeld, hij gelooft ook dat zijn leerlingen dat kunnen volgen. Een goede leerling kán op zijn leraar lijken, is de positieve boodschap die dit Bijbelverhaal over de uitzending van de apostelen wil vertellen.

De leerlingen krijgen dezelfde macht als Jezus om in zijn voetsporen te treden en barmhartigheid te doen.

De verschillen

Willen wij niet heel graag dit voorbeeld volgen?

Maar als je de opdracht die Jezus de twaalf leerlingen geeft hoort, dan lijkt het niet de onze.

Want de apostelen wordt gevraagd om wel heel veel op te geven. Niet alleen van hun rijkdom, of hun zekerheden zoals hun baan. Ook zetten ze hun leven op het spel. En de ernst van hun uitzending, merk je ook aan de toon van Jezus aan het einde.

‘Jullie zullen zijn als lammeren onder de wolven’, zegt Jezus (Mt. 10:16). En dat hoor je ook in de opdracht die Jezus hen meegeeft. Dat ze ook plaatsen zullen bezoeken waar de mensen niets met hen te maken willen hebben. En dat is niet alleen uit onverschilligheid; de leerlingen komen ook veel tegenstand, zelfs woede en haat tegen. Zo erg, dat ze dat van zich willen afschudden. Er echt afstand van willen nemen, van de mensen die hen slecht gezind zijn. Maar voor de meesten van hen (weten we uit de verhalen) komt er een moment dat ze niet meer kunnen ontkomen aan onbarmhartig geweld. De eerste leerlingen van Jezus worden vervolgd, gemarteld en vermoord om hun geloof in Christus.

De ernst van hun opdracht klinkt door in die waarschuwing aan het einde dat Gods oordeel nog zwaarder zal zijn voor die mensen dan het oordeel over Sodom en Gomorra (Mt. 10:15). Dat klinkt hard. Maar is dit oordeel van God voor wie machteloos staat bij onbarmhartig geweld, ook niet een belofte om aan vast te houden? dat de rechtspraak die op aarde niet plaatsvindt bij God wel plaatsvindt...

Ik heb de preek geluisterd van de dominee die op de begrafenis van George Floyd sprak. Die sprak heel heftig over het onrecht, over de knie die de onderdrukten in de nek wordt gezet en hen neerdrukt, waardoor ze niet kunnen ademen, niet worden wie ze zijn.

Het zal maar je broer of zus zijn, of je kind, die zo verstikt wordt.

Ik schrok wel van de heftigheid van de taal van de dominee. Hij was bepaald niet mild in zijn woorden over de blanke politiemacht, de president, etc. Ik vond het niet zo fijn om naar te luisteren. Maar natuurlijk sloot juist die toon aan bij wat de familie en vrienden van George Floyd moeten voelen... de machteloosheid en de woede om dit extreme en onrechtvaardige geweld.

De dominee sprak niet over wraak. Wel over hoe George Floyd bij God de ruimte zal vinden om te ademen. Bij God tot zijn recht komt. Omdat God anders oordeelt dan mensen.

Als de eerste twaalf leerlingen van Jezus barmhartigheid willen brengen in de wereld, is er ook altijd een reactie van geweld.

Wat een verschil tussen de opdracht van Jezus aan de apostelen en hoe wij als gemeente van Christus rondom de Dorpskerk in zijn voetsporen proberen te treden en barmhartigheid in praktijk proberen te brengen: We leven in een andere tijd. En we vinden onszelf (over het algemeen) niet zo gelovig als zij - tenminste niet op de manier van het 'kruis dragen achter Christus aan' en daar alles voor opgeven. En de macht die ze krijgen om mensen te genezen en kwade geesten uit te drijven, en zelfs: dode mensen op te wekken, is ook geen dagelijkse praktijk. De opdracht aan de twaalf lijkt niet onze opdracht.

Toch is het niet de bedoeling van het evangelie om hun opdracht los van die van ons te zien. Want aan het einde van het Mattheusevangelie, wordt de opdracht van de twaalf leerlingen verbreedt tot de hele wereld en alle volken. En zegt Jezus: 'Maak alle volken tot mijn leerlingen'.

C. MET HET OOG OP ONS, barmhartigheid doen

We kunnen ons – als gemeenschap rondom de Dorpskerk – daar dus ook toe rekenen. We zijn leerlingen van Jezus. We komen we samen rondom de naam van Christus en hij - zijn leven, sterven en opstaan – is voor ons een manier waarop we leren kennen wat barmhartig is in Gods ogen. Daarom is wat die eerste leerlingen te doen staat, in de kern wat ook ons te doen staat: in ons leven het nieuws uitdragen dat Gods nieuwe wereld dichtbij is en doen wat daarbij hoort.

Zodat ook wij goede leerlingen worden – die graag op Jezus willen lijken.

Maar waar te beginnen?

Ik heb twee dingen gehoord die mij moed geven en mij op weg helpen.

1. geestelijke ruimte: op een eigen manier Jezus' spoor volgen

Het eerste wat mij moed geeft, is de opsomming van de namen van al die verschillende apostelen.

1. Je hebt Petrus die heel impulsief is. Met zijn sterke geloof staat hij Jezus bij op het ene moment, en het andere moment twijfelt hij en laat Jezus vallen door te zeggen dat hij Jezus niet kent.
2. Je hebt zijn broer Andreas. Die was eerst leerling van Johannes de Doper maar legt zijn vissersnetten neer en gaat Jezus volgen.
3. Je hebt Jakobus, vernoemd naar een van de voorvaders van Israël, Jakob.
4. En zijn broer Johannes. Zijn naam betekent 'God is genadig'. Samen stonden de broers Jakobus en Johannes bekend als nogal opvliegend van karakter.
5. Je hebt Filippus, die in het Johannesevangelie voorkomt als leerling die niet helemaal begrijpt dat je door Jezus God kunt zien.
6. Je hebt Jakobus de zoon van Alfeüs. Over hem is eigenlijk niet zoveel bekend.
7. Je hebt Tomas, die eerst wilde zien voordat hij kon geloven.
8. Je hebt Mattheüs, de tollenaar. Bepaald geen rechtschapen beroep had hij.
9. Je hebt Bartolomeüs die verder geen rol speelt in de grote verhalen. Maar hij is er bij.
10. Je hebt Taddeüs, over zijn naam is wat verwarring in de boeken. Wie was hij eigenlijk...?
11. Je hebt Simon Kananeüs die ook wel de IJveraar wordt genoemd. Hij zet zich erg in voor de wet van God.
12. En je hebt Judas Iskariot, die Jezus verraadt.

Deze namenlijst maakt wel duidelijk dat de eerste 12 leerlingen heel verschillende types zijn met een eigen karakter. En ze zijn echt geen heiligen.

Ze zijn mensen zoals wij. En toch stuurt Jezus hen op weg.

En dat betekent dat ook wij niet perfect hoeven te zijn. En op een eigen manier het spoor van Jezus mogen volgen. Die ruimte is er.

2. God geeft zijn barmhartigheid zonder onderscheid

Het tweede wat mij moed geeft is, dat de verschillen in hoe de leerlingen geloven of leven voor Jezus geen reden zijn om een hiërarchie aan te brengen: en om de één een belangrijkere taak te geven dan de ander. Of de een meer macht te geven dan de ander. Verschil in afkomst, intelligentie, vaardigheden: het maakt niet uit. De twaalf leerlingen krijgen allemaal dezelfde macht om barmhartigheid te doen. Want hun uitzending dient hetzelfde doel: om mensen die hulp nodig

hebben, te helpen. En om de hoop uit te dragen dat een moedeloze situatie niet altijd zo blijft. Dat er door God uitzicht is op barmhartigheid.

Ook wij kunnen helpen om deze nieuwe wereld dichterbij te brengen. Want alle mensen die zich willen laten inspireren door Jezus Christus, is hetzelfde gegeven en beloofd: de barmhartigheid van God die mensen vergeeft voor wat ze fout doen en die alle mensen het waard vindt om samen de barmhartigheid van God te verspreiden.

SLOT: God met ons

Jezus ziet hoeveel mensen lijden en hoeveel mensen slecht behandeld worden. En ook hoe slecht mensen hem behandelen. En het roept medelijden in hem op. Hij lijdt met mensen mee, met hun moeite en hun angst en hun verdriet.

Je kunt alleen maar medelijden hebben als je ziet dat iemand hulp nodig heeft. Als je je kunt verplaatsen in hoe het voor iemand is, de pijn die iemand meemaakt.

Dat is iets wat in het hele gesprek over racisme vaak ontbreekt: dat we ons proberen te verplaatsen in hoe het voor iemand is, die echt niet hetzelfde wordt behandeld en echt niet hetzelfde vertrouwen krijgt als wij.

Jezus ziet de vermoeidheid en de moeite van alle mensen. Het beweegt hem. Zijn hart wordt er door beroerd. Het maakt hem barmhartig.

Hij stuurt zijn leerlingen erop uit om die barmhartigheid te vermenigvuldigen.

De geschiedenis laat zien dat het gelukt is om iets van die barmhartigheid die Jezus in de wereld bracht door te geven. En het begin van de nieuwe wereld van God te verkondigen.

Want ongeveer 2000 jaar later staan wij lang niet alleen in ons geloof in Christus! We lezen nog steeds de bijbelverhalen over hem en leggen ze naast ons leven. Om te kijken wat we eruit kunnen leren. Wat ons dichterbij Gods nieuwe wereld brengt.

En we komen in ons leven voorbeelden tegen van mensen die ons iets van die nieuwe wereld laten zien.

Jezus is gestorven om Gods rijk op aarde te brengen. En hij leeft. Hij is door God opgewekt voor alle mensen die het moeilijk hebben of pijn hebben. En wil daarmee ook ons vandaag en morgen bewegen tot barmhartigheid. **Amen.**